

Määräyksen nimi	Liitimet (OPS M2-9)
Määräyksen asianumero	TRAFICOM/320370/03.04.00.00/2024
Määräyksen tausta ja tavoitteet	<p>Liidintoimintaa koskevassa ilmailumääräyksessä on todettu useita muutostarpeita. Ensinnäkin määräyksessä käytetty 'liitimen' määritelmä on vanhan EASA-asetuksen (216/2008) mukainen; sen liitteessä II EU:n lentoturvallisuussäätelyn soveltamisalan ulkopuolelle suljettiin liitimet, joiden rakenteellinen massa yksipaikkaisina on enintään 80 kilogrammaa tai kaksipaikkaisina alle 100 kilogrammaa, mukaan luettuina jaloilta lähtevät liitimet. Sen sijaan uuden EASA-asetuksen (2018/1139) liitteessä I ei mainita erikseen liitimiä, vaan soveltamisalan ulkopuolelle jäävät ilma-alukset määritellään yleisesti painon, sakkausnopeuden ja paikkaluvun perusteella. Määräyksen olisi jatkossa tarkoitus koskea kaikkia ilma-aluksia, joihin ilmailulain (864/2014) 9 §:n 2 momentin nojalla ei sovelleta lain 2–4 ja 7 luvun säännöksiä. Tässä yhteydessä tarkastellaan myös eurooppalaisten hyväksyntänormien soveltuvuutta määräyksen mukaiseen liitimiin ryhmitteilyyn.</p> <p>Toiseksi viime aikoina on tullut ilmi tarvetta ja kyselyitä kaupallisen lentotoiminnan harjoittamisesta liitimellä. Tätä varten ei ole toistaiseksi Suomessa ollut lainkaan säätelyä. Tällaisen toiminnan edellytykset tulisi määritellä määräyksessä.</p> <p>Kolmanneksi on todettu, että omavalmisteiselta liitimeltä edellytetään luettelointia ennen kuin sille voidaan myöntää tekninen hyväksyntä. Liitimellä ei kuitenkaan saa lentää ennen kuin se on luetteloitu, mikä käytännössä estää koelennot ilman poikkeuslupaa. Tilanteen korjaamiseksi tulisi ottaa käyttöön liitimen väliaikainen luettelointi koelentoja varten.</p> <p>Lisäksi tarkastellaan liitimen tunnuksen merkintää sekä hinaustoimintaa koskevia vaatimuksia. Käsitteilyyn otetaan myös Suomen Ilmailuliiton liidintoimikunnalta saadut muutosehdotukset, jotka koskivat erityisesti liitimiin määrittelyä, varjoliidinten vaatimuksia ja koulutustodistusten toimittamista viranomaiselle.</p> <p>Määräyksen ajantasaisuus tarkistetaan myös muilta osin, ja siihen voidaan tehdä tarkennuksia ja selvennyksiä tarpeen mukaan.</p>
Säädösperusta (laki), EU-/kv-oikeudellinen säädöstausta	Ilmailulaki (864/2014) 9 § Laki liikenteen palveluista (320/2017) 135 §
Hallitusohjelman ja Traficomien strategien päämäärien huomioiminen	Sujuva ja turvallinen liikenne.
Määräyksen vaikutukset	Liitimellä harjoitettavan kaupallisen toiminnan vaatimusten määrittely edistäisi lentoturvallisuutta, parantaisi toiminnan viranomaisvalvonnan edellytyksiä ja selkeyttäisi säätelyä. Myös liitimen määritelmän

	<p>ja määräyksen soveltamisalan tarkentaminen selkeyttää sääntelyä.</p> <p>Liitimien luettelointia koskevan vaatimuksen selvittäminen vähentää poikkeuslupien tarvetta ja sitä kautta asiakkaille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa sekä viranomaistyötä. Tähän mennessä poikkeuslupia on jouduttu myöntämään muutama vuodessa.</p> <p>Määräysmuutoksesta ei ole odotettavissa taloudellisia vaikutuksia, sillä pelkästään määräyksen muuttamisella ei voida ottaa käyttöön esimerkiksi uusia ilmoitusvelvollisuuksia. Myöskään poikkeusluvut eivät ole olleet maksullisia.</p> <p>Määräyksellä ei odoteta olevan vaikutuksia ympäristöön, esteettömyyteen, yhdenvertaisuuteen tai tasa-arvoon.</p>
Jälkiarviointi (arviointisuunnitelma / ei tehdä)	Määräysmuutoksen vaikutuksia seurataan tavanomaisen viranomaisvalvonnan yhteydessä ja mahdollisen poikkeamaraportoinnin kautta.
Määräyksen alustava aikataulu	Uudistettu määräys on tarkoitus antaa viimeistään keväällä 2025.
Määräyksen notifiointi (kyllä/ei), notifiointin aikataulu	Jos liitimien teknisiä vaatimuksia ja/tai merkintöjä muutetaan, määräysmuutos notifioidaan teknisenä määräyksenä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti lausuntovaiheessa ja määräyksen valmistuttua.
Määräyksen suhde muihin hankkeisiin	-
Sidosryhmien kuuleminen	Määräystä valmistellessaan Traficom kuulee ilmailualan harrastejärjestöjä siten kuin ilmailulain 9 §:ssä vaaditaan. Lisäksi tavanomaisen 4-6 viikon pituinen lausuntokierros, jonka aikana sidosryhmät voivat esittää kommentteja ehdotetuista muutoksista.
Määräyksestä viestiminen/julkaisu	Määräyshankepäättöksestä, lausuntokierroksesta ja määräyksen valmistumisesta tiedotetaan sähköpostitse ilmailun sääntelyn jakelulistalle ilmoittaneille sekä Traficomien verkkosivuilla. Lisäksi huolehditaan tarpeen mukaan erikseen liidintoiminnan harjoittajien ja harrastajien tiedonsaannista. Valmis määräys julkaistaan Finlex-säädöstietopankissa ja Traficomien verkkosivuilla ilmailumääräyskokoelmassa.
Lisätietojen antajat/valmistelijat	ylitarkastaja Hannu Martikainen, hannu.martikainen(at)traficom.fi, puh. 029 539 0134 erityisasiantuntija Jari Lyytinen, jari.lyytinen(at)traficom.fi, puh. 029 534 6234 lakimies Leila Iikkanen, leila.iikkanen(at)traficom.fi, puh. 029 534 6039
Päiväys	11.9.2024

Määräyshankepäätöksen hyväksyminen	Jari Pöntinen johtaja
	Kirsi Lähteenmäki-Riistama päällikkö, lentotoiminta ja koulutus